

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Сергей Димитров Илиев, д.м.

Декан на Факултет „Медицина“ на МУ – Плевен

Ръководител катедра „Пропедевтика на хирургическите болести“

избран за член на Научното жури със заповед № Р-109-452/06.11.2023 г. на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна и с решение на I-во заседание на Научното жури (Протокол № 1/13.11.2023 г.) на дисертационен труд и автореферат на тема:

„Постхолецистектомичен синдром – актуален поглед върху „стар“ проблем. Диагностика и съвременна терапевтична стратегия.“

Представен за публична защита пред научно жури за присъждане на НС „Доктор на науките“ по специалност „Хирургия“, професионално направление 7.1. Медицина, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт.

Автор: Доц. д-р Васил Марков Божков, д.м.

Катедра: „Хирургически болести“, Факултет „Медицина“ на МУ – Варна

Кариерен профил на кандидата:

Доц. д-р Васил Марков Божков, д.м. е роден на 13.07.1973г. Завършва медицина във МУ - Варна през 1998 г. – Диплома № 851/1998 г. От 1999г. до 2004г. е специализант по хирургия във Втора клиника по хирургия УМБАЛ "Св. Марина". През 2002 е назначен за ординатор хирург във Втора клиника по хирургия, УМБАЛ "Св. Марина". През 2007 - избран за асистент след спечелване на конкурс. През 2011г. е избран за главен асистент в Катедрата по Хирургически болести, на МУ – Варна. През 2004г. - придобива специалност по хирургия. През 2013г. защитава дисертационен труд „Диагностично-терапевтична стратегия при пациенти с холангит“, МУ – Варна, за което му е присъден Диплом за ОНС „Доктор“ (№ 039/17.05.2013 г.), по научна специалност 03.01.37 – „Обща хирургия“. През 2015г. заема АД "Доцент" по хирургия, към КХБ, на МУ-Варна (№82/18.12.2015) От 2016г. е Ръководител на УС по Коремна хирургия към КХБ на МУ – Варна.

Доц Божков е член на: Българското хирургическо дружество – член на Управителния съвет; СУБ – Варна; БЛС.

Доц. Д-р Васил Божков, д.м. има множество следдипломни квалификации и курсове във водещи Европейски центрове – Bruxelles /2001/, Verona, Italy /2017/, Budapest, Hungary /2017/, Paris, France /2020/, IASGO (Pre-Congress course IOUS), Verona Italy /2023/ и др.

Доц. Божков владее писмено и говоримо – френски, английски и руски езици.

Описание на представените материали:

Представени са ми в електронен и печатен вариант дисертация и автореферат, които отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане в Медицинския университет - Варна. Предоставени са ми и копия на 10 свързани с дисертационния труд публикации в електронен вариант.

Актуалност на темата :

Жлъчнокаменната болест и нейните усложнения са най-честата причина за хоспитализация в развитите страни. Засяга между 10-20% от възрастната популация. Индикациите за холецистектомия също се разширяват, което е видно от сигнификантното увеличение на броя на операциите, извършвани за акалкулозен холецистит. Разширените критерии за холецистектомия през периода на масовото въвеждане на лапароскопската хирургия е в основата на нарастването на броя на редки и позабравени усложнения като ятрогенни лезии на жлъчните пътища, резидуални конкременти, разпръснати жлъчни камъни в коремната кухина, холангит и др.

Холецистектомията се счита за успешна операция, когато се постигне пълно облекчение на предоперативно установените симптоми при повече от 90% от пациентите. Въпреки това, над 15-20% от холецистектомираните пациенти съобщават за различни оплаквания от страна на гастро интестиналния тракт след оперативно отстраняване на жлъчния мехур. При извършвани годишно около 700 000 в САЩ и около 60 000 в Обединеното кралство холецистектомии, процента на регистрираните постоперативните усложнения обяснимо нараства. Постхолецистектомичния синдром продължава да бъде диагностично и терапевтично предизвикателство. Според различните литературни

източници, честотата на ПХС варира широко като достига до 50%. Познаването в детайли на различните причини за появата на ПХС, навременната и щателна диагноза и прилагането на пациент съобразено лечение при всеки клиничен случай са в основата на успешното справяне със проблема и осигуряването на добро качество на живот след извършено оперативно лечение на жлъчнокаменната болест.

Затова, считам, че темата е актуална не само за нашата страна, но и в международен план.

Структура:

Дисертационният труд е представен на 250 стандартни машинописни страници. Основните раздели са следните: Въведение – 3 стр.; Литературен обзор – 48 стр.; Цел и задачи – 2 стр.; Дизайн на проучването – 1 стр.; Материал – 12 стр.; Методи – 15 стр.; Резултати – 8 стр.; Обсъждане – 83 стр.; Изводи – 1 стр.; Литература – 59 стр.; Списък на публикациите, свързани с дисертационния труд - 1 стр. и Приноси на дисертационния труд - 1 стр. Библиографията включва 510 заглавия, от които 17 на кирилица и 493 на латиница.

Дисертационният труд е онагледен с общо 45 фигури, 29 снимки и 12 таблици.

Два от посочените от автора общо пет приноса са с научно-приложен и оригинален характер и три - с потвърдителен характер.

Познаване на проблема:

Литературният обзор включва 15 основни раздела с общо 8 подраздела към тях, в който се обобщават съвременното ниво на познаване на тази патология и основанията за провеждането на настоящото проучване. Подробно са описани причините за възникване на постхолецистектомичния синдром, анатомичните аномалии, ятрогенните лезии, диагностичния арсенал и набора от лечебни процедури. Това от една страна обосновава актуалността на темата, а от друга затвърждава впечатлението за детайлното вникване в проблематиката от страна на автора.

Основната цел на дисертацията е „Да се проучат, анализират и приложат в клиничната практика съвременните диагностично-терапевтични стратегии и методи на лечение при пациенти с ПХС, с

оглед оптимизиране на крайните резултати и намаляване на усложненията и смъртността при оперираните болни.“.

Целта е ясно дефинирана и поставя ударението върху възможностите за успешно и ефективно диагностициране и третиране на усложненията след оперативно отстраняване на жлъчния мехур.

Поставените от автора пет задачи са конкретни и пряко свързани с дефинираната цел.

Бих подчертал амбицията му да анализира актуалните причини за възникване на постхолецистектомичния синдром и на базата на натрупания опит да предложи и внедри диагностично терапевтичен алгоритъм за лечение му.

Клиничният материал на дисертацията включва ретроспективно, аналитично проучване на данните за 1532 пациенти с ЖКБ и нейните усложнения за периода 2011 – 2022 г., оперирани във Втора клиника по коремна хирургия на Университетска болница „Света Марина“ гр. Варна. Лапароскопската холецистектомия представлява най-висок процент от всички извършени оперативни интервенции - 48,8%, последвани от холецистектомия + ХДА - 19%, конвенционални холецистектомии – 18% и най-малко холецистектомии + дренаж по Kehr – 14,2%. През проучения период пациентите с ПХС са 262. Пациентите с ЯЛЖП представляват 39,5%, с холедохолитиаза-33,7%, със стенозиращ папилит- 22,1%, с чернодробен абсцес-2,6% и с ductus cysticus remnant- 2,1% от пациентите с ПХС.

Информацията за изследваните в дисертацията показатели е събирана и обработвана с подходящи съвременни методи за статистически анализ, използвани в медицинската практика.

Оценка на дисертационния труд, изводите и приносите:

В раздела „Резултати“ Доц. Божков анализира и илюстрира резултатите от проучването си с подходящи таблици и фигури.

Пациентите са рандомизирани въз основа на основните им епидемиологични характеристики (пол, възраст, клинична симптоматика, проведена оперативна интервенция, проява на ПХС, ЯЛЖП, проведено лечение и изход от него). Получените резултати са съпоставени в зависимост от типа на ПХС клиничната симптоматиката и приложеното лечение.

Собствените резултати на Доц. Божков по отношение на заболяемостта и смъртността са сравними с тези на съвременните автори.

В раздела „Обсъждане“ се съпоставят собствените резултати с тези, посочени в публикации на чуждите автори. Прави впечатление позоваването на редица рандомизирани контролирани проучвания и мета-анализи на чужди автори по тази специфична проблематика. Много добро впечатление прави анализа на правните аспекти при медицинските процедури, манипулации и интервенции свързани с оперативното лечение на ЖКБ. Ятрогенните лезии на жлъчните пътища следствие на ЛХ е не винаги резултат от небрежност. То е известно усложнение на самата процедура. Авторът акцентира върху правилното обучение на хирурга в ЛХ, подробна писмена информация за съгласие преди операцията, документиране на процедурата (за предпочитане видеозапис, или поне подробен оперативен протокол) правилно информиране на пациента за риска от злополука които са от изключително значение предвид бъдещи съдебни искове.

В заключителния раздел „Изводи“ са направените шест извода, които следват логично от цялостния материал и изложението му, проведените статистически анализи и интерпретацията на данните. Тези изводи потвърждават научно-практическата стойност на поставената цел и задачите за постигането ѝ.

Приноси с научно-приложен и оригинален характер и с потвърдителен характер - приемам и петте приноса, описани от автора.

Преценка на публикациите и личния принос на докторанта:

Представен е списък и пълни копия на десет заглавия, свързани с темата на дисертационния труд. И десетте са пълно текстови публикации – 9 в сборници от Национални Конгреси и Конференции с международно участие и 1 в списание „Хирургия“.

Авторефератът на дисертационния труд е структуриран съобразно изискванията. Неговото съдържание съответства напълно на дисертацията.

Критични бележки и препоръки:

Нямам критични бележки по отношение структурирането, онагледяването и оформлението на дисертационния труд. Като препоръка бих предложил в използваната литература да бъдат включени разработки и на руската хирургична общност.

Предоставената справка за наукометричните показатели напълно отговаря и превъзхожда изискванията на закона и правилника за развитие на академичния състав в Република България, правилника за прилагането му и Правилника на МУ – Варна.

Заключение:

Дисертационният труд на Доц. д-р Васил Марков Божков, д.м. е обстойно и задълбочено проучване върху значим клиничен материал за десетгодишен период. Той е лично дело на докторанта. Съдържа научни и научно-приложни постижения, които представляват оригинален принос в науката и отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ-Варна за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности. Представените материали и резултати имат оригинален характер и не се установява плагиатство.

На базата на всичко изложено дотук, давам напълно убедено своята **ПОЛОЖИТЕЛНА** оценка и предлагам на Уважаемото Научно жури да гласува положително за присъждане на образователна и научна степен „Доктор на науките“ на Доц. д-р Васил Марков Божков, д.м.

04. декември 2023 г.
Гр. Плевен

С Уважение:.....
(Проф. д-р Сергей Димитров Илиев, д.м.)